

Semantyka i Weryfikacja programów

Praca domowa 3.

Hubert Michalski hm438596

6 lutego 2024

1 Zadanie

Na kolejnej stronie podany jest program zapisany w języku *TINY* rozszerzonym o operację **div2** dzielenia całkowitego przez 2 oraz, na potrzeby formułowania asercji, o operację podnoszenia liczb całkowitych do całkowitej nieujemnej potęgi. Jak widać z podanej specyfikacji, jest to kolejna wersja liczenia pierwiastka całkowitego liczby całkowitej dodatniej. Udowodnij częściową poprawność tego programu względem podanej specyfikacji, podając niezmienniki obu pętli oraz wstawiając odpowiednie formuły w nawiasy $\{ \dots \}$ tak, aby podane niezmienniki i asercje zapisały przeprowadzony dowód częściowej poprawności programu w logice Hoare'a. Jeśli w dwóch sąsiednich wierszach występują nawiasy $\{ \dots \}$ to pomiędzy wstawionymi tam asercjami powinna zachodzić implikacja. Można też dodać dodatkowe nawiasy i wpisać w nie odpowiednie asercje. Poza niezmiennikami γ_1 i γ_2 , wymagane jest przynajmniej podanie formuł $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3, \alpha_4, \alpha_5$ (ale ewentualne błędy w innych formułach też będą wpływały na ostateczną ocenę rozwiązania).

2 Rozwiązanie

```
{ n > 0 }
i := 1;
{ n > 0 ∧ i = 1 }
kw := 4;
{ n > 0 ∧ i = 1 ∧ kw = 4 }
while { $\gamma_1$ :  $kw = 4i^2 \wedge i^2 \leq n \wedge \exists_{k \in \mathbb{N}}. i = 2^k$  }
  kw ≤ n
do
  ({  $kw = 4i^2 \wedge 4i^2 \leq n \wedge \exists_{k \in \mathbb{N}}. 2i = 2^k$  }
  i := 2*i;
  { $\alpha_1$ :  $kw = i^2 \wedge i^2 \leq n \wedge \exists_{k \in \mathbb{N}}. i = 2^k$  }
  kw := 4*kw
  {  $kw = 4i^2 \wedge i^2 \leq n \wedge \exists_{k \in \mathbb{N}}. i = 2^k$  }
  )
{ $\alpha_2$ :  $kw = (2i)^2 \wedge i^2 \leq n < kw \wedge \exists_{k \in \mathbb{N}}. i = 2^k$  }
r := i;
{  $kw = (r + i)^2 \wedge r = i \wedge r^2 \leq n < kw \wedge \exists_{k \in \mathbb{N}}. i = 2^k$  }
dri := kw div 2;
{  $kw = (r + i)^2 \wedge r = i \wedge dri = 2ri \wedge r^2 \leq n < kw \wedge \exists_{k \in \mathbb{N}}. i = 2^k$  }
ik := dri div 2;
{  $kw = (r + i)^2 \wedge r = i \wedge dri = 2ri \wedge ik = i^2 \wedge r^2 \leq n < kw \wedge \exists_{k \in \mathbb{N}}. i = 2^k$  }
while { $\gamma_2$ :  $kw = (r + i)^2 \wedge dri = 2ri \wedge ik = i^2 \wedge r^2 \leq n < kw \wedge \exists_{k \in \mathbb{N}}. i = 2^k$  }
  i > 1
do
  ({  $ik/4 = i^2/4 \wedge dri/2 = 2ri/2 \wedge kw = (r + i)^2 \wedge r^2 \leq n < kw \wedge \exists_{k \in \mathbb{N}}. i = 2^k \wedge i > 1$  }
  i := i div 2;
  { $\alpha_3$ :  $ik/4 = i^2 \wedge dri/2 = 2ri \wedge kw = (r + 2i)^2 \wedge r^2 \leq n < kw \wedge \exists_{k \in \mathbb{N}}. i = 2^k$  }
  ik := (ik div 2) div 2;
  {  $ik = i^2 \wedge dri/2 = 2ri \wedge kw = (r + 2i)^2 \wedge r^2 \leq n < kw \wedge \exists_{k \in \mathbb{N}}. i = 2^k$  }
  dri := dri div 2;
  { $\alpha_4$ :  $ik = i^2 \wedge dri = 2ri \wedge kw = (r + 2i)^2 \wedge r^2 \leq n < kw \wedge \exists_{k \in \mathbb{N}}. i = 2^k$  }
  if (kw - dri - 3*ik) ≤ n
  then
    {  $ik = i^2 \wedge dri + 2ik = 2(r+i)i \wedge kw = (r + 2i)^2 \wedge (r+i)^2 \leq n < kw \wedge \exists_{k \in \mathbb{N}}. i = 2^k$  }
    r := r + i;
    { $\alpha_5$ :  $ik = i^2 \wedge dri + 2ik = 2ri \wedge kw = (r + i)^2 \wedge r^2 \leq n < kw \wedge \exists_{k \in \mathbb{N}}. i = 2^k$  }
    dri := dri + 2*ik
    {  $ik = i^2 \wedge dri = 2ri \wedge kw = (r + i)^2 \wedge r^2 \leq n < kw \wedge \exists_{k \in \mathbb{N}}. i = 2^k$  }
  else
    {  $ik = i^2 \wedge dri = 2ri \wedge kw = (r + i)^2 + dri + 3ik \wedge r^2 \leq n < (r + i)^2 \wedge \exists_{k \in \mathbb{N}}. i = 2^k$  }
    kw := kw - dri - 3*ik;
    {  $ik = i^2 \wedge dri = 2ri \wedge kw = (r + i)^2 \wedge r^2 \leq n < kw \wedge \exists_{k \in \mathbb{N}}. i = 2^k$  }
  )
{  $r^2 \leq n < (r + i)^2 \wedge \exists_{k \in \mathbb{N}}. i = 2^k \wedge i \leq 1$  }
{  $r^2 \leq n < (r + 1)^2$  }
```